KESKNÄDAL

Ilmub aastast 1999

Hind 0,58 €

ISSN 1406-9083

Nr 47 (776) 7. detsember 2011

RAHVA POLIITIKALEHT

ANSIP ja LAAR, pidu läbi!

Foto: SCANPIX

KAHEPALGELINE VALITSUS: Kui Ansip arvab, et ta võib IRL-i lõhkise künaga (mida viimast kuud „juhib“ Laar) rahulikult koos edasi eksisteerida, siis ta eksib. Pidu sai läbi, mehed! Kuningas on alasti.
Mis jõud sundis aga Mihkel Kärmast 20 aastat pehkinud Isamaa-oreooli purustama, jääb veel küsimusena üles.

Loe veel lk 1, 2 ja 3!

Eesti Vabariigi valitsusest lähtub oht Schengeni ruumi turvalisusele

Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liikmed esitasid esmaspäeval peaminister Andrus Ansipile arupärimise, et saada selgitusi elamislubade kontrollimatu jagamise kohta.

Fraktsiooni aseesimehe Mailis Repsi sõnul on Eesti kohustatud seisma turvalisuse tagamise eest ühtses Schengeni ruumis: „Ootame selgitust selle kohta, kuidas toimunu taustal hindab peaminister Vabariigi Valitsuse tööd, kelle tegevus võimaldas jagada kontrollimatult elamislubasid. Eesti elamisloaga kaasneb justkui meeldiva boonusena Schengeni viisa ja vaba tee Euroopasse.“
Arupärimisega rõhutab Keskerakonna fraktsioon, et valitsuses toimuva eest vastutab eelkõige peaminister. Tema peab vastama tsentristide küsimustele, kuidas just tema kavatseb võtta vastutuse riigi rahvusvahelise maine kahjustamise eest ja kuidas see juhtum mõjutab Eesti usaldusväärsust rahvusvahelisel tasandil. Keskerakonna fraktsioon nõuab infot meetmete kohta, mida rakendab valitsusjuht olukorra lahendamiseks ja edasiste probleemide vältimiseks.

IRL – idarahade tegelik maaletooja

ETV „Pealtnägija“ tõi välja tõe erakonnast ja tema tipp-poliitikutest, kes tegelikult tegelevad idarahade maaletoomisega. Ühe juhtorganisaatori, Indrek Raudse sõnul on olnud tegemist Eestile väga kasumliku tegevusega – tänu sellele saavat riik õpetajatele palka ja pensionäridele pensioni maksta, lapsi koolitada, riigi maksebilanssi tasakaalus hoida jne.

KALEV KALLO
Riigikogu julgeoleku-asutuste järelevalve erikomisjoni liige

Tõsi küll, peaminister nimetas neid põhjendusi lolluseks kuubis. Aga ega peaminister ei tarvitse kõigist headest kavatsustest ja riigile tulutoovatest tehingutest aru saada.

Tulutoov äriidee?

Majandusminister Juhan Parts oli parteikaaslastest „ettevõtjate“ grupi äriidee suhtes palju optimistlikum. Ta manitses rutakate järelduste tegemise eest ja arvas, et tegemist võib olla igati seadusliku ettevõtlusega.
Mulle isiklikult ja mitmele inimesele, kellega vestlesin, tundus Partsi avaldus äärmiselt küüniline. Või on meil kõigil valitsuse tegevuses midagi kahe silma vahele jäänud?
Näiteks on jäänud märkamata, et Politsei- ja Piirivalveameti kodakondsus- ja migratsiooniosakond on juba erastatud. Miks muidu peavad vaesed Isamaa ja Res Publica Liidu tublid poliitikud Indrek Raudne, Siim Kabrits ja Nikolai Stelmach tegelema elamislubade ja ID-kaartide vormistamisega eraettevõtluse korras? Nagu selgub, majandusministri igakülgsel toetusel. Kusjuures Raudne ja Kabrits peavad seda tegema riigikoguliikme aeganõudva ja pingelise töö kõrvalt.
Aga eks oma erakonna ja Eesti riigi hüvangu nimel tuleb ennast ohverdada. Pealegi tingimusel, kus see „ohverdus“ aitab parandada ka oma isiklikku majanduslikku olukorda.
„Pealtnägijast“ käis läbi, et sellise „teenuse“ eest küsiti 3500 – 4000 eurot väikeste lisatingimustega – pool enne elamisloa väljastamist, pool pärast ja sularahas.

Kas riigimaksud on makstud?

Üks ettevõtja, kellega rääkisin, oli juhuslikult kokku puutunud isikuga, kes oli elamisloa saanud tänu mainitud „ettevõtjatele“. Too loa saanud inimene märkinud, et teenustasu oli hoopis 10 000 eurot. (?) Võibolla oli tegemist üksiku erandiga? Ta ehk ei olnud nii usaldusväärne ja pidi seetõttu rohkem maksma?
Siit aga tekib tõsine küsimus. Maksmine sularahas keelatud ei ole, aga kas saadud teenustasud on ka kõik arvele võetud ja nendelt riigimaksud makstud? Pean silmas nii käibemaksu, tulumaksu ja sotsiaalmaksu kui ka loomulikult töötuskindlustusmaksu. Eriti viimast, sest ehk ei olegi kodakondsus- ja migratsiooniosakond veel erastatud ning hakkab edaspidi jälle ise elamislube välja andma; siis kulub ju töötutoetus endistele „ettevõtjatele“ hädasti ära. Seda vast tublide ettevõtjate toetaja majandusminister ehk ei tea, aga Maksu- ja Tolliamet võiks asja vastu huvi tunda küll. Kui võeti isegi ainult 4000 eurot ja tegemist oli ligikaudu 140 juhuga, ega ka siis see summa nii väike olegi.

Ettepanek IRL-i liikmetele ja toetajatele: leidke endas natukenegi enesekriitikat ja mehisust ning ärge enam võtke sõna Eesti Keskerakonna ja Venemaa partei „Ühtne Venemaa“ vahel sõlmitud ausa ja avaliku lepingu küsimustes.

Eesti julgeolekustruktuuride huvipuudus

Mis puutub aga elamisloa saanud klientidesse, kellel on Venemaal üsna kahtlane taust (mainitud on ju isegi mõne linna allilmastruktuuride juhti, ja kes teab palju neid veel on), siis selle vastu peaksid ju huvi tundma meie riigi julgeolekuga tegelevad struktuurid.

Loe edasi lk 3

Juhtkiri

Ühtne Venemaa ja Venemaa ühtsus

VLADIMIR VELMAN
Riigikogu liige

Järjekordsed Venemaa Riigiduuma valimised on tänaseks juba minevik. Pole enam mõtet norida tulemusprotsentide kallal ja arutleda, kas osavõtt valimistest (60,2%) või Ühtsele Venemaale osaks saanud tagasilöök (napilt alla poole kõigist häältest) märgib Putini–Medvedevi meeskonna nõrgenemist.
Pole ka mõtet kahtlustada tagatoa-kokkuleppeid (näiteks Kremli ja keskvalimiskomisjoni kokkumängu). Pole vaja üleolevalt väita, et valimiste tulemused oli hoop Ühtse Venemaa uhkuse pihta. Pigem tuleb ausalt tunnistada, et valimistulemus küllaltki selgelt peegeldab olukorda tänasel Venemaal.

Ärgem unustagem, et seekordsed valimised Venemaal olid esmakordselt puht parteidevahelised. Selle muudatuse tõi sisse Ühtne Venemaa ise. Teatud mõttes oli tegemist riskiga, sest valitsusparteil on alati oht kaotada osa oma positsioonist. Või on tal oht kaotada see positsioon täiesti, nagu seda on juba juhtunud ja kindlasti juhtub veel mitmetes Euroopa ja muu maailma riikides, kus majanduse tagasilöögid mõjutavad rahva ootusi ja lootusi.

Risk oli, ja valimistulemused on seda ka tõestanud. Kuid samas on põhjust öelda, et Venemaal kindlasti jätkub endine sise- ja välispoliitiline areng – vaatamata sellele, et Ühtne Venemaa enam ei oma Riigiduumas konstitutsioonilist enamust ja selle erakonna nn oponendid (Vene Kommunistlik Partei, Õiglane Venemaa ja liberaaldemokraadid) saavutasid tunduvalt tugevama positsiooni, kui neil oli eelmises Riigiduumas.

> ***KESKMÕTE:***
> ***Oleme ja jääme idanaabri poliitilisse ja majanduslikku mõjusfääri vaatamata sellele, milline retoorika meil päevapoliitikas prevaleerib.***

Küsimus seisneb selles, et kõigil neljal Riigiduumasse pääsenud parteil on sisuliselt ühtne positsioon kõigis põhilistes küsimustes, mis omavad tähtsust Venemaa sise- ja välispoliitika jaoks. Loomulikult on neil mõningates üksikasjades ka erinevaid vaateid, kuid need ei muuda üldist joont. Kui võrrelda Venemaa poliitikat maalikunstiga, siis võiks ütelda, et põhipilti maalitakse endiselt jõuliste pintslitõmmetega, kuigi pisidetaile mõnevõrra varieeritakse. Ärgem unustagem sedagi, et seekord valiti Venemaa Riigiduuma viieks aastaks (seni oli ta valitud neljaks aastaks). Ja tulevane Venemaa president valitakse tervelt kuueks aastaks (täna on juba praktiliselt teada, kes saab Venemaa presidendiks).

See tähendab, et päris pikaks ajaks sõltub Venemaa edasine käekäik sellest, kuivõrd jäävad Ühtne Venemaa ja Vladimir Putin kindlaks oma lubadustele moderniseerida riigi majandust, loobuda eelarve moodustamisel nafta ja gaasi ainutähtsustamisest, tõsta venemaalaste heaolu, lahendada demograafilisi probleeme ja (*sic*!) üle minna sisuliselt astmelisele tulumaksule. Kui Venemaa suudab vastu seista majanduskriisile ja tugevdab oma rahvusvahelisi positsioone, kui riigis areneb demokraatia ja väheneb korruptsioon, siis on mõne aasta pärast võimalik rääkida mitte lihtsalt Ühtse Venemaa saavutustest, vaid laiemalt Venemaa ühtsusest.

Mina küll arvan, et Venemaa suudab ühtsuse saavutada. See annaks kindlust kogu maailmale ja sealhulgas ka meile Eestis, sest oleme ja jääme idanaabri poliitilisse ja majanduslikku mõjusfääri vaatamata sellele, milline retoorika meil päevapoliitikas prevaleerib. Ja annaks Jumal meile olla nii targad, et kasutaksime seda naabrust ära oma riigi ja rahva kasuks.

KESKNÄDAL

Aadress: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee **6 274 583**
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee **6 274 571**
6 274 573
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.
Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Sai pisut müratud

Jõulude lähenedes mattub Eesti taas idarahaskandaali. Kuid erinevalt IRL-ist pole aasta tagasi samade süüdistuste all vappunud Keskerakond Venemaalt raha saanud. Kiriku jaoks Kesk küsis ja sai. IRL ei küsinud kirikule, vaid endale. IRL on raha saanud, palju saanud, ja äragi seedinud. Ilma et õiguskaitseorganid oleks pidanud vajalikuks seda igaks juhuks riikliku julgeoleku huvidest lähtudes tõkestada.
Ja kui nüüd sotsid teevad näo, et Vene raha on ikka väga inetu, siis räägiks Jevgeni Ossinovskist (***vasakul pildil***), kes ju on ise kinnitanud, et tegi kampaaniat perekonna rahaga elik Vene transiidirahaga.
Meenutaks ka reformiste, kes praeguse paugu ajal ennast puu otsa sätivad – nende Andrei Korobeiniku (***paremal pildil***) kohta kirjutab 19.06.2011 „Pealinn“, et tema äri sai Venemaalt miljonidollarilise rahasüsti. Pole kuulda, et Reformierakonda oleks häirinud see raha, mida tema saadik on saanud ähvardavalt Venemaalt.
Ja Ilvest meenutaks eriti! Tema ju aasta tagasi karjatas, et igasugune välisraha ja eriti Vene raha on patt iga partei kassas. Aga nüüd Ilves ju IRL-i puhul oma esimeses reaktsioonis kõhkles: kas seda üldse saab skandaaliks nimetada? Et äkki lepiks seekord debatiga eetika üle? Ja kui selgus, et see soovitus muutus üleriigilise šoki taustal naeruväärseks, siis Ilves täiendas redaktsiooni ning sihtis tule kitsalt vaid Raudsele ja Stelmachile.

Eelkõige tuleb aga kogu küsimus suunata Eesti riigi julgeoleku eest vastutavatele organitele, et kes ja mida jättis tegemata. Kui kõik on korras ja kõik tehti nagu vaja, siis tekib küsimus: miks Keski puhul käituti teistmoodi?

Isamaa müüs isamaad

„Pealtnägija“ paljastas uuriva ajakirjandusena skeemi, kuidas 64 tuhande euro kaupa Eestisse investeerinud SRÜ kodanikud said Nikolai Stelmachi ja Indrek Raudse firmade vahendusel siin paremaks äriajamiseks ka Schengeni viisad. See avas neile kogu Euroopa Liidu. Üllatav polnud aatemeeste osutumine isamaaga äritsejateks, vaid see, et üllatusid teised erakondlased, peaminister ja julgeoleku eest vastutajad. Kui Ansip kuuleb rahvusvahelisest ohtlikust korruptsioonist ajakirjanikelt, siis milleks suurendada 2012. aastal kapo eelarvet?
Võid kindel olla, et Tallinnas Kooli 1/3 (***pildil***) on Indrek Raudse, Nikolai Stelmachi ja Siim Kabritsa korteris registreeritud 78 ettevõtet, kelle juhatuseliikmetele ja nende pereliikmetele on väljastatud ligi 150 elamisluba ja ID-kaarti. Elamisloa vormistamise eest küsiti 3500–4000 eurot.

Siseminister Ken-Marti Vaher eitab, et ta seda teadis. Ometi lahkus ta kaks päeva enne (28. novembril) loo avalikustamist korruptsiooniteemadega tegeleva MTÜ „Korruptsioonivaba Eesti“ juhatusest, kuhu ta oli kuulunud alates 05.06.2009 koos erakonnakaaslase Jüri Saarega, kes jäi juhatusse edasi. Mäletamisi murdsid „äraostmatud“ Vaher ja Raudne poliitikasse just korruptsioonivastase ägeda võitlusega Res Publica loomise järel („Vali kord!“).
Raudne ja Stelmach on teinud oma erakonnale annetusi. Pole selge, kas need võisid tulla idaraha-skeemidest. Seda ei saa andmekaitse tõttu uurida uuriv ajakirjandus. Raudse ja Kabritsa majandushuvide deklaratsiooni uurib Riigikogu korruptsioonierikomisjon Andres Anvelti juhtimisel.
Aprillis müüs IRL oma Wismari 11 asunud büroomaja Venemaa ärimehele Anton Soldunovile 607 tuhande euro eest (9,5 miljonit krooni). Kuid veel 2. detsembril on Äriregistris märgitud IRL-i ametlikuks aadressiks seesama Wismari 11. Valitsuspartei kõik ametlikud dokumendid laekuvad Vene ärimehe postkasti, sest IRL pole seitsme kuu jooksul leidnud uut kontorit. Äkki nad ei tohigi ära kolida, sest neisse idaraha investeerinud ärimehed ei luba?
Res Publicat on ka varem kahtlustatud Venemaa rahade lembuses. 2003. aastal tuli Venemaa Paremjõudude Liidu esimehelt Boriss Nemtsovilt väide, et nad olid tasunud peaministripartei Res Publica liikmetele. Tookord oli siseminister samuti Ken-Marti Vaher ja kahtlustusi edasi ei uuritud. Ka nüüd kiirustas prokuratuur (Norman Aasa nimetas peaprokuröriks samuti Vaher) skandaali alguses teatama, et uurimise alustamiseks puudub alus. Kuidas sa ikka uurid oma tööandja erakonna rahastamist!
Erakonna Isamaaliit omandisse on alates 5.07.2007 registreeritud kaubamärk „EESTI EEST“. Kas varasematel aastatel said nad eurode asemel lihtsalt dollareid?

HIIBUSE NÄDAL

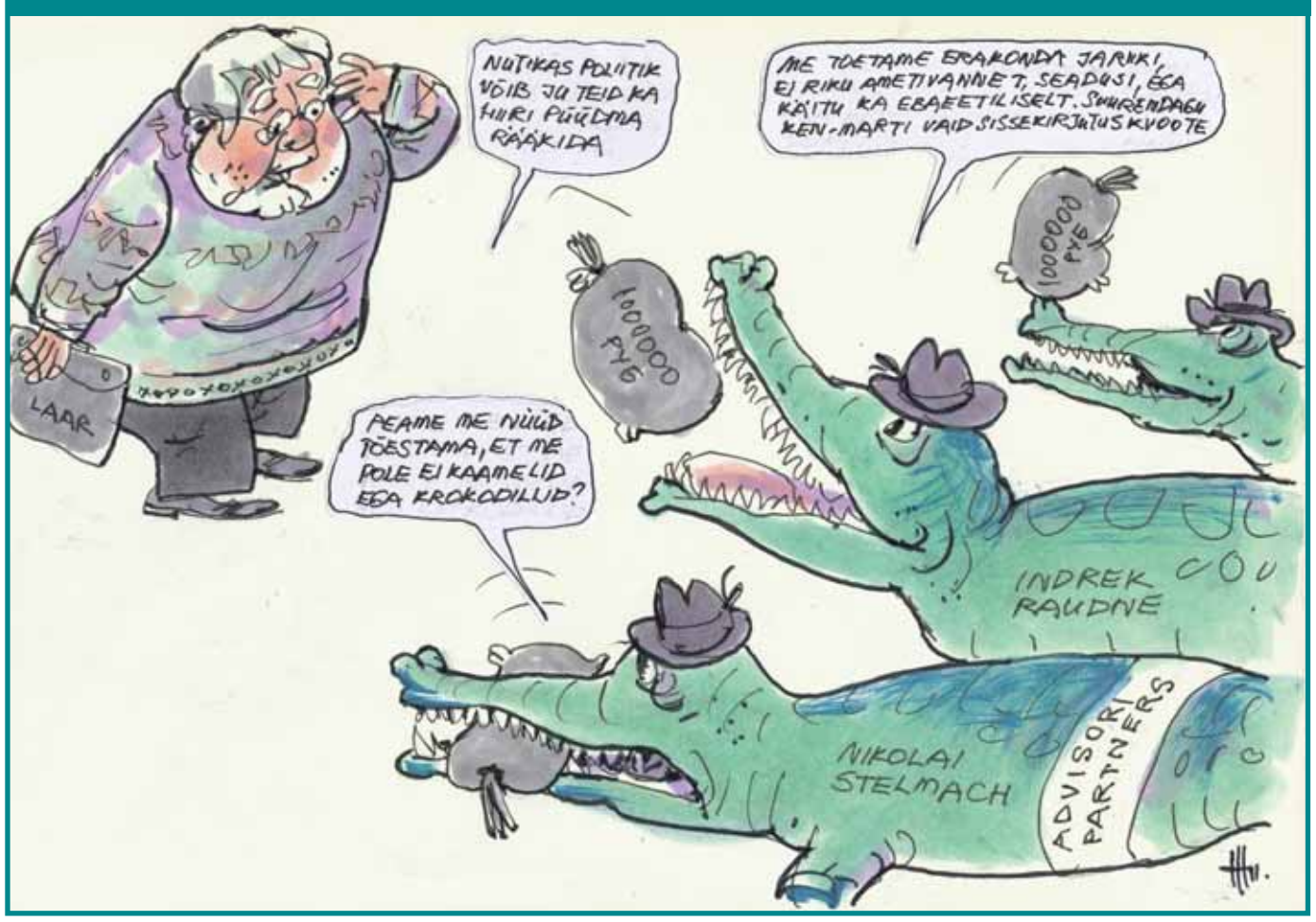

IRL – idarahade tegelik maaletooja

Algus esilehel

Olen ka sel teemal inimestega mõtteid vahetanud, ja enamik neist on veendunud, et kuna tegemist on valitsuspartei liikmetega ja, veel enam, siseministri parteikaaslastega, siis üheksa ühe vastu – midagi ei juhtu!
Kõige halvemal juhul juhtub nii, nagu paljuräägitud Reformierakonna miljoni-küsimise juhtum Eesti Raudtee tagasiostmise eest ja Rein Langi riigisaladuse lekitamise juhtum, kus pädevad organid teatasid, et kõiki asjaolusid on kontrollitud, kõik on olnud täiesti seaduslik ja Eesti riigile igati kasulik tegevus.

Kapo peab riigiohtlikuks vaid Keskerakonda

Kui juhtumiga oleks seotud Keskerakonna liikmed, oleks kapo pressiteated riigiohtlikest tegudest juba kõigis lehtedes. Elamenäeme, kas väljakujunenud kuvand õiguskaitseorganite tegevusest jääb püsima, või äkki toimub mingi pööre?
Seda, et siseminister Ken-Marti Vaher polnud asjaga kursis, ei usu keegi. On ju kodakondsus- ja migratsiooniosakond Siseministeeriumi haldusalas ning verivärsketele sisserändajatele massiline elamislubade andmise fakt pidi kindlasti jõudma siseministri lauale, seda enam, et sõnades on Isamaa ja Res Publica Liit selles küsimuses alati olnud väga kategooriline.
Pöördun IRL-i liikmete ja toetajate poole ettepanekuga: võtke seda nii, nagu teile parem tundub, leidke endas natukenegi enesekriitikat ja mehisust ning ärge enam võtke sõna Eesti Keskerakonna ja Venemaa partei „Ühtne Venemaa“ vahel sõlmitud lepingu küsimustes. See leping on kümneid kordi avalikum ja ausam, kui teie partei tipp-poliitikute ja Venemaa erinevate struktuuride vahel sõlmitud lepingud, millest tuleneb tõeline oht Eesti iseseisvusele ja julgeolekule. ***Kalev Kallo***

***Toimetuselt**: Kallo esitas selle teksti Riigikogu vabas mikrofonis.*

Raudne: Eestile kasulik äri

„Need ettevõtted toovad otseinvesteeringuid Eestisse kümnetes miljonites kindlasti, kui mitte sadades miljonites eurodes. See tegevus on olnud niikaua, kui Eesti Vabariik on siin iseseisvana eksisteerinud.“

Nii tunnistas IRL-i poliitik Indrek Raudne ETV „Pealtnägijas“ Mihkel Kärmasele 30. novembril, et rikaste ja ülirikaste inimeste vara haldamine on meil kestnud juba paar aastakümmet. Ärimeestest poliitikute kliendid olid enamjuhul mitteresidendid ehk tulid piiri tagant.
Seoses varem teadaolevaga on Kesknädalal siiski veel üks küsimus: miks need tulid ainult Venemaalt? Miks ei tule investorid samamoodi Läänest – ometi tegime neile omaenda elatustaseme langetamisega ja oma rahva riigist väljaajamisega ju tee lahti? Kas Lääne investorid ei soovi elada ühiskorteris?

Seppik: rahvusvaheline skandaal

Keskerakonna juhatuse liikme Ain Seppiku arvates on IRL-i poliitikute äri Venemaa ärimeestele elamislubade vahendamisel ohuks nii Eesti kui ka Euroopa Liidu julgeolekule ja kaitsepolitsei peaks algatama uurimise.

“Tegemist on riigi julgeoleku probleemiga. Ja kahjuks mitte ainult Eesti riigi, vaid kogu Euroopa Liidu julgeoleku probleemiga. Kuna Schengeni süsteem põhineb usaldusel ja kõik need inimesed, kes siia elamislubadega selliste skeemidega tuuakse, pääsevad ju kogu Schengeni ruumis liikuma,” ütles Seppik ERR-i uudisteportaalile 1. detsembril.
“See on tegelikult rahvusvaheline skandaal, mis praegu on välja tulnud,” lisas ta.

Savisaar: Võitlus käib koalitsiooni-partnerite vahel

„Selle loo väljakuulutamine on ikkagi jäämäe veepealne osa. Võib-olla varikontseptsioon, et midagi selle taha varjata? Ma olen veendunud, et asi ei ole ainult 3500 euros inimese kohta,“ arvas Tallinna linnapea Edgar Savisaar IRL-i poliitikuid tabanud skandaali kohta 1. detsembril Kuku raadio saates „Linnatund“.

Linnapea meenutas, et kui praegu räägitakse, kuidas IRL-i tegelased elamislubadega äritsesid, siis omal ajal oli uudis selle kohta, kuidas reformistid raha eest jagasid kodakondsust. „Mulle tuleb ka meelde, kuidas Ossinovski ja sotsid siin Venemaa rahadega olid seotud. Nii et selle kõige valguses mulle ei tundugi see „äraostmatute“ hüvedeteenimine midagi väga erilist.“ Linnapea sõnul tuleks neid, kellele see skandaal võiks kasulik olla, otsida „äraostmatutele“ lähedaste isikute hulgast. Savisaare väitel ta ei tea, kas „äraostmatud“ peaksid konkurente otsima oma parteist või mitte. Tema sõnul ühe versiooni kohaselt lekitasid infot IRL-i kuuluvad nn kampsunid ise. Teise versiooni järgi püüab Reformierakond skandaali kaudu midagi varjata või kinni mätsida.
„Põhiline võitlus ei toimu mitte koalitsiooni ja opositsiooni vahel, vaid pigem koalitsiooniparteide vahel ja koalitsiooniparteide siseselt,“ ütles Savisaar.
Ta lisas, et kuigi võitlus ei pruugi otseselt välja paista, ei tähenda see, et võitlust pole, ja et võitluses kasutatakse meediat, politseid ja õiguskaitseorganeid.

Hea äriidee!

Venemaa tagasilöömiseks relvadega on vaja kaitsekulutusi tõsta. Selleks tuleks hulganisti elamislubasid müüa. Ning mida rohkem neid müüa, seda suurem on Eesti kaitsevõime ja seda väiksem on Venemaa rünnaku võimalus, sest liiga palju nende raha on juba siia toodud! ***Kn***

Venemaa valimistulemus – osa poliitplaanist?

Venemaal toimunud valimistele hinnangu andmiseks peab ennekõike otsustama, kas valimised olid vabad ja demokraatlikud. Vaatamata sellele, et Eestis on Venemaa-eksperte üllatavalt palju, pole vastutustundlikul poliitikul ometi paslik teha kaugeleulatuvaid järeldusi ilma reaalsete faktideta. Kuigi paljud seda väga tahaks ja ongi juba teinud.

ENN EESMAA
Riigikogu väliskomisjoni liige

Jälgisin valimistulemuste teatamist ja asjaosaliste kommentaare Vene telekanali *Rossija* kaudu. Valimisstuudio oli eeskujulikult kavandatud ja kallutamatult läbi viidud. Niivõrd teravat ja otsesaates loomulikult tsenseerimata kriitikat võimuladviku aadressil kuuleb teistes riikides harva.

Jabloko

Erakonna *Jabloko* liider Grigori Javlinski otsesõnutsi süüdistas võime valimistulemuste võltsimises. Argumendiks tõi ta kõigile vaatajaile silma hakanud seiga valimistulemuste muutumata seisust vähemalt poolteise tunni jooksul. Samal ajal aga loeti pidevalt hääli. Tõepoolest, tulemus – 2,6% hääli *Jabloko*’le – püsis muutumatuna kahtlaselt kaua. Sama tuleb küll tõdeda ka kõigi teiste erakondade kohta. Javlinski arvates tähendab see valimistulemuste otsustamist poliitilisel, mitte aga demokraatlikul teel. Seda rohkem, et Ühtne Venemaa võitis mäekõrguselt ka parlamendivalimistega samal päeval toimunud regionaalvalimistel, tulles võitjaks kõigis 27 regioonis.
Kriitikute loogikast lähtudes arvavad täna paljud, et Ühtse Venemaa suhteliselt kahvatum valimistulemus parlamendivalimistel oli osa poliitplaanist.

Žirinovski ja Zjuganov

Tavapäraselt süüdistas Vladimir Žirinovski kõiki ja lajatas kõigile, soovides suurema osa Õiglase Venemaa nimekirjades kandideerinuist otseteed vangimajja viia. Liberite liider oli stuudios äratuntavalt napsine.
Loomulikult kritiseeris Putini ja Medvedevi tandemit traditsiooniliselt teravalt ja intensiivselt Venemaa esikommunist Gennadi Zjuganov. Ka saatejuht märkis, et kahjuks jätsid Venemaa tänased ja tulevased liidrid kasutamata oivalise võimaluse astuda oponentidega dialoogi ning suhelda vaatajatega – selgitades, mida konkreetselt nad kavatsevad teha Venemaa väljatoomiseks keerulisest finantsmajanduslikust seisust, mida üllatavalt paljud stuudiokülalistest hindasid katastroofilähedaseks.

Mille üle vaieldi?

Muide, pärast mõnetunnist tihedat debatti küsis üks stuudios viibinud politoloogidest: kas väitlejad ikka päris täpselt teavad, mille üle vaieldakse? Kui valimised olid ausad ja demokraatlikud, siis, tema sõnul, pole ju midagi vaielda, sest valimistulemused kajastavad rahva tahet. Kui aga oli tegemist võltsinguga, siis peaks jutt olema hoopis teine. Valimisi jälginud välisvaatlejad on teatanud paljudest probleemidest ning tõsistest rikkumistest. Peamiselt puudutavad need võimude mitmesugust sekkumist valimisprotseduurisse, mis teadagi pole lubatud.

Mis edasi saab?

Tulenevalt Venemaa seadustest pole valitsuskoalitsiooni moodustamine otseses sõltuvuses parlamendivalimiste tulemustest. Pealegi jäävad Riigiduuma üldised poliitiliste jõujoonte proportsioonid ju samaks. Läänele pole Venemaa erakonnad ja riik tervikuna kunagi olnud mugavaks partneriks. Võib-olla ehk ainult *Jabloko*, kuid see erakond jääb ka pärast neid valimisi üsna marginaalseks. Paraku.

Miljand ja Koitla saatsid avaliku kirja

Parlamendiväliste jõudude juhid saatsid 1. detsembril kirja Riigikogu esimehele, peaministrile, kaitsepolitsei peadirektorile ning Isamaa ja Res Publica Liidu esimehele.

Nad kirjutasid, et “Pealtnägijast” sai avalikkus teada juba pikka aega toimunud elamislubade ja ID-kaartide ärist ning Vene ärimeeste rahapesust läbi Eestis registreeritud ettevõtete teistesse riikidesse. “Uudis on jõudnud ka teiste riikide meediasse, kahjustades Eesti riigiorganite mainet nii kodu- kui välismaal, “seisab kirjas.
Autorid juhivad tähelepanu, et IRL-i trio Raudne–Stelmach–Kabrits klientide hulka kuulub ka kriminaalse taustaga inimesi.

“Samas ei ole teada teiste ligi 150 Vene nn ärimehe tegelik taust ja nende raha päritolu. Nende ärimeeste motiivid seoses sooviga siseneda sel moel juriidiliselt korrektselt Eesti riiki ei ole selged. Arvestades selliste “klientide” tausta, on ohtu seatud Eesti julgeolek ning me oleme osutunud Venemaa organiseeritud kuritegevuse ja musta raha transiitmaaks Euroopa Liidus. Kas see ongi Eesti majanduslik ja poliitiline strateegia?” seisab pöördumises.

“Väga küüniline on Indrek Raudse väide, et selline tegevus ja sel viisil Eestisse laekuv raha tagab Eestile majandusliku edu ja riikliku julgeoleku. On alust arvata, et härrad Stelmach, Raudne ja Kabrits on vaid nn “tankistid”, kelle taga seisavad palju mõjukamad struktuurid.
Seega tekib meil rida küsimusi.”

Küsimused kapo peadirektorile

Autorid viitavad sellele, et Savisaare–Jakunini “rahaafäär” leidis kapo tähelepanu, kuid IRL liikmete “äri” ei ole ametit teadaolevalt tegutsema sundinud. Kas see tähendab, et kui oled võimul, kehtivad sulle teised reeglid ja võib segamatult kahtlast äri ajada?
Teiseks küsivad autorid, et kapo pühendab palju aega nn “vasak- ja paremäärmuslike” väikerühmituste tegevuse jälgimisele. “Mis põhjusel ei jälgita kõrgel riiklikul tasandil tehtavaid mahhinatsioone, mis tegelikult kahjustavad nii Eesti majanduslikke kui ka julgeoleku huve?”

Küsimused peaministrile

Kirjutajad jätkavad küsimustega Ansipile.
“1) Ilmsiks tulnud loo puhul tekib küsimus, kas ja kuivõrd on kõnealuse looga seotud siseminister Ken-Martti Vaher, kes väidetavalt ei tea oma erakonnakaaslaste tegevusest midagi. Kui nii, siis ei ole ta pädev töötama edasi siseministrina, kuna ei ole oma ametikoha kõrgusel riikliku julgeoleku tagamisel. Paratamatult tekib aga kahtlus sise-ministri enda teadlikkusest või seotusest afääriga, kuna elamislubade ja ID-kaartide väljastamine kuulub Siseministeeriumi haldusalasse. Kas asjast on teadlik kogu valitsus?
2) Kuivõrd eelmisel aastal toimunud elamislubade kvoodi suurendamine oli konkreetselt seotud eelpoolnimetatud isikute äri- ja/või IRL-i kassa täitmise huvidega?
3) IRL-ile kuulub veel ka riikliku julgeolekuga seotud kaitseministri koht. Kas ka siin ei pöörata tähelepanu kõrgete poliitikute rahalisele seotusele meie suhtes vaenuliku riigi nn “ärimeestega”? Või on taoline tegevus lihtsalt aktsepteeritud, kui asi puudutab võimuerakonna poliitikuid? Eesti kodanikena oleme ülimalt mures sise- ja kaitseministri erakonnakaaslaste seotuse üle Venemaa võimustruktuuridega.
4) Kas peaminister teadis? Või kui ei teadnud, siis kuidas on võimalik, et peaminister ei tea, millega tema koalitsioonikaaslased tegelevad?”

Küsimused Riigikogu esimehele

Ergmale läksid järgmised küsimused:
“1) Kuidas suhtute Riigikogu liikmete tegevusse Eesti rahvuslike ja riiklike huvide ning maine otsesel kahjustamisel?” ning “2) Mida püüate ette võtta, et seadusandlik kogu ja selle liikmed ei osutuks korrumpeerunud riigiõõnestajateks?”

Küsimused Isamaa ja Res Publica Liidu esimehele

Lõpuks pöörduti Mart Laari poole:
“1) Kuivõrd suur roll on kõnealusel kolmikul erakonna poliitika kujundamisel ning parteikassa täitmisel? Kas selline finantside hankimise viis on üks aktsepteeritud parteikassa täitmise viise?
2) Kuivõrd IRL-i juhtkond oli kursis nimetatud isikute tegevusega, või kui ei teadnud, siis kuidas on võimalik, et IRL ei tea, millega tema juhtivad liikmed tegelevad?
3) Kuidas läheb Venemaa raha “pesemine” läbi Eesti ning kriminaalse taustaga “ärimeeste” Eestisse ja meie kaudu Euroopa Liitu imbumise legaliseerimisele kaasaaitamine kokku IRL programmiliste põhimõtetega ning deklareeritud parempoolse alalhoidliku rahvusliku ideoloogiaga? Kas Te ei leia, et taoline tegevus on kahepalgeline?”

Kõigilt küsiti: “Te olete Eesti Vabariigi kodanike poolt valitud juhtima, hoidma ja kaitsma Eesti kodanike ning elanike põhiseaduslikke õigusi ning vabadust. Seetõttu ootame Eesti Vabariigi kodanikena sellele pöördumisele ausat ja kohest vastust ning selle esitamist läbi Eesti meedia kogu avalikkusele.”

Avalikule kirjale on alla kirjutanud:
Margo Miljand, *Eestimaa Rahvaliidu juht*
Aivar Koitla, *Eesti Rahvusliku Liikumise juht*

Quo vadis, SDE?

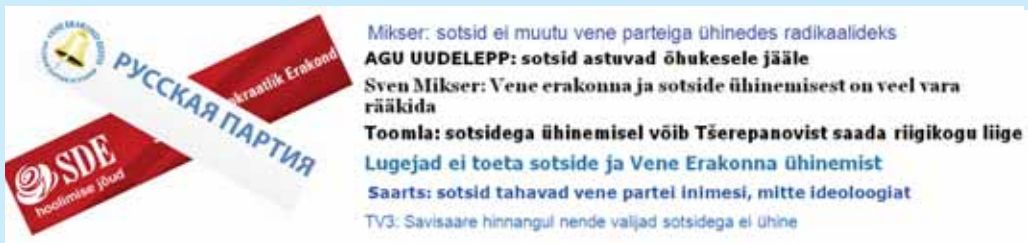

Suurt meediatähelepanu on pälvinud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) ja Vene Erakonna Eestis (VEE) ühinemisläbirääkimiste algus. Ettevõtmine on saanud poliitikutelt, ajakirjanikelt ja teistelt ühiskonnategelastelt hulgaliselt nii heakskiitvaid, halvakspanevaid kui ka kõhklevaid arvamusi.

PRIIT TOOBAL
Keskerakonna peasekretär

Nii leidis kommunikatsioonispetsialist Agu Uudelepp, et sotsid on astunud üsna õhukesele jääle ning häältepüüdmiseks oleks ka ohutumaid ja tõhusamaid viise. Politoloog Rein Toomla juhib tähelepanu, et VEE-l on sotsidelt rohkem saada, kui neile vastu pakkuda, alustades positsioonidest uue erakonna juhtorganites ning lõpetades kohtadega Riigikogus.

Politoloog Tõnis Saarts aga leiab, et sotsid on teinud õige käigu ning piisavalt vara alustanud venekeelse valija püüdmist. Juhtivad sotsiaaldemokraadid ise, eesotsas Sven Mikseri, Eiki Nestori ja Indrek Saarega, kinnitavad ühest suust, et SDE ei muutu radikaalsemaks, vaid lihtsalt hakkab senisest enam vene valijate huve esindama.

Null koma... protsenti toetust

Vene valijate huvide suurema esindamise (vähemalt nende kahe erakonna ühinemist kaaludes) võib aga kahtluse alla seada. Kui vaatame eelnevate valimiste statistikat, siis VEE sai 2011. aastal Riigikogu valimistel vaid 0,9% valijate toetuse ja 2009. aastal Euroopa Parlamendi valimistel kogus 0,32% valijate toetuse. 2009. aasta kohalikel valimistel kandideeris VEE esimees Stanislav Tšerepanov hoopiski „Vene Vasakliit Meie Linn“ ridades, mis pälvis usaldust 0,2% ulatuses.

2011. aasta Riigikogu valimistel juhtis VEE valimisnimekirja radikaalsete vaadete poolest tuntud Dimitri Klenski, kelle häältesaagi arvele võib kirjutada olulise osa VEE toetusprotsendist. VEE esimees ning eeldatavasti SDE-ga ühinemise tuline pooldaja Stanislav Tšerepanov on seni avalikkuse huviorbiiti sattunud võrdlemisi vähe – valimistel saadud nõrk toetus ning „põrutavate“ sõnumite puudumine ei tekita meedias ega ka suurtes poliitilistes jõududes erilist elevust. Seda enam tasub mõelda, milleks õigupoolest peaks SDE-l vaja olema ühineda VEE-ga, mis omab nappi vene valijate toetust ning võib sotside eesti valijatele olla küllaltki mõru pill alla neelata.

Vene Erakond Eestis – Reformi käepikendus

Esmased muljed kahe erakonna ühinemisplaanidest näivad pigem Reformierakonna hästi korraldatud ja lavastatud poliitteatrina. VEE loodi omal ajal vaid ühel eesmärgil – takistada Keskerakonna edu kohalike omavalitsuste volikogude valimistel. Kaval idee, mille väljamõtlejaks peetakse Reformi peaideoloogi Rain Rosimannust. Just tema eestvedamisel on VEE tegevust jõuga (loe: rahaga) ja nõuga igati toetatud. Senini pole eesmärk täitunud ning vene valijad usaldavad jätkuvalt Keskerakonda. Nüüd istusid „suured mõtlejad“ jälle koos ning töötasid välja plaani, millega üritatakse nõrgendada Keskerakonda Tallinnas ning viia Reformierakond võimule pealinnas ja ainuvõimule riigis.

Valitsuskoalitsiooni suhted pole hetkel just väga pingevabad. Reformierakond näib olevat asunud jõuliselt tööle kava kallal, kuidas vahetada praegune partner mugavama vastu, kes omaks rahva toetust, ei nõuaks endale midagi vastu ja aitaks jätkata oravate poliitikat. Välja on valitud SDE, keda saab kasutada nii Riigikogus häälteenamuse kindlustamiseks kui ka vene valijate püüdmiseks. Sotsid, kes tunnevad heameelt valitsuspartei meelitustest, võivad aga liiga sinisilmselt käitudes endale hoopis karuteene teha ning oma erakonnast ilma jääda. Mis saaks olla Reformierakonnale mugavam kui see, et liita oma kontrolli all olev VEE sotsidega, ning seejärel hakata ühinenutest endale kuulekaid liitlasi kasvatama?

SDE flirt vene valijatega

See flirt on kestnud juba mõnda aega. Tasapisi võivad inimesed sellest ka vedu võtta. Justkui täiesti juhuslikult tunneb VEE huvi ühinemise vastu ning sotsid näevad siin head võimalust oma edusammudele vene valijaskonna kasvatamisel hoogu juurde saada. Reformierakond VEE tegeliku kontrollijana saab niimoodi sissepääsu SDE siseellu. Kui VEE on nõus liituma SDE-ga, siis ei lähe kaua, kui neilt tulnud inimesed tahavad kohti erakonna juhatuses, valimisnimekirjades, parlamendis...

> ***Reformierakond näib olevat asunud jõuliselt tööle kava kallal, kuidas vahetada praegune valitsuspartner mugavama vastu, kes omaks rahva toetust, ei nõuaks endale midagi vastu ja aitaks jätkata oravate poliitikat. Välja on valitud SDE.***

Samale asjaolule juhtis tähelepanu ju ka Toomla. Reformi plaani edukus sõltub sellest, kas valijad näevad ja mõistavad, mis on hetkel SDE-ga juhtumas. VEE olematu struktuur ja liikmeskond, tõsiseltvõetava programmi ning valijate toetuse puudumine annavad signaali, et sotsidel pole mingit otsest soovi seista vene valijate eest põhimõtetes, seda tehakse vaid formaalselt. Lihtsalt hea on sobivatel rahvakohtumistel letti lüüa mõtteke stiilis „loomulikult me esindame vene valija huve, me isegi liitusime vene erakonnaga“.

See pole huvide esindamine. See on petukaup, kus hääli lunitakse nendelt, kelle eest seista pole kavatsetudki. Samas pole välistatud poliitteatri kõrgem pilotaaž: juba sõlmitud kokkulepe Reformierakonnaga – kui suurendate toetust vene valijate hulgas, saate IRL-i asemel valitsusse. Äärmiselt ahvatlev pakkumine, millest on võimult tõrjutud sotsidel raske keelduda.

Eufooriaks põhjust pole

Mis võib ühe või teise variandi puhul olla ühinemiskäigu tulemus SDE jaoks? Kardan, et eufooriaks põhjust pole ning asjaosalised peavad kõvasti pettuma. Ühtlasi kustub sotside „uue alguse“ lootusrikkana tundunud täht. SDE võib küll VEE alla neelata, kuid vaid näiline vene valijaskonna eest seismine on pettus algusest peale – nii erakonna enese kui ka valijate jaoks. Lisaks saadakse erakonda hulk inimesi, kellest paljudel võib olla (õigustatud) ambitsioone pääseda SDE juhtimise juurde.

Kui tegutsetakse aga Reformierakonna nõudmisel, siis on tegemist põhimõtete kurbliku mahamängimisega.

Omavalitsu

Keskerakonna Omavalitsuskogu (edaspidi: kogu) korraldas novembris koostöös erakonna Viljandimaa piirkonnaga liidrite koolituse. Üritus sai teoks Viiratsi valla Valma külamajas ning tõi kokku ligi poolsada Viljandimaa ja Tartumaa omavalitsustegelast.

KE VILJANDIMAA PIIRKOND KESKNÄDAL

Koolitusel käsitleti kohalike omavalitsuste olemust, nende toimimist, võimalusi ja takistusi. Päeva modereeris kogu esimees Jüri Ratas. Sissejuhatava sõnavõtuga omavalitsuste koostööst esines Viljandi linnavalitsuse liige ja kogu juhatuse liige Helmut Hallemaa, kes tegi ka tagasivaate 15 aasta võimukoalitsioonidele Viljandis.

Viljandis koostöö eri parteide vahel toimib

Hallemaa hindas omavalitsuste koostööd üliolulisiks. Tema hinnangul on Viljandis suudetud koostööd teha.

„Keskerakond on erinevate koalitsioonide koosseisus osalenud Viljandi arengu kavandamisel ja teostamisel viisteist aastat. Tänan praegusi koalitsioonipartnereid Reformierakonda ja IRL-i, aga ka varasemaid koalitsioonipartnereid valimisliidust „Kodune Viljandi“ konstruktiivse ja hea koostöö eest. Koos oleme kindlasti teinud palju Viljandi muutmisel. Koos viljandlastega suudame aga teha veel nii mõndagi,“ oli Hallemaa kindel.

Jüri Ratas sõnas, et omavalitsused on inimesele lähim avaliku võimu üksus. „Just omavalitsus peab tegelema kohapealse arengu kavandamisega, teede, tänavate, haljasalade jm korrashoiuga ning rekonstrueerimise ja ehitamisega. Just omavalitsus pakub sotsiaalset tuge inimestele, kes seda enim vajavad. Täna aga ei vasta kohalike omavalitsuste tulubaas vajadustele ega taga seadustega kõigi omavalitsustele pandud ülesannete täitmist.“

Hallemaa lisas, et „ei temal ega omavalitsustel polegi muud soovi, kui et riik ja valitsus taastaksid omavalitsuste tuludest ära võetud üksikisiku tulumaksu osa, teederaha ning tasandusfondi“. Ta on veendunud, et omavalitsustele (ehk siis – oma inimestele) tuleb tagasi anda see, mis masuajal ajutiselt ära võeti.

Hinnad rusuvad nii inimest kui ka omavalitsust

„Ka riigi enda tegevuse tulemusena on katastroofiliselt tõusnud kaudsed maksud ja hinnad, mis rusuvad mitte üksnes inimesi, vaid ka iga omavalitsust. Nagu pensionide ja töötasude puhul, nii on inflatsioon ammu ette ära söönud ka omavalitsuse tulude väikesed tõusud. Seega reaalsed vahendid ei suurene, vaid pigem vähenevad,“ arutles Hallemaa.

Ratas selgitas veel, et “paljuräägitav haldusreform ei pea algama uute omavalitsuste piiride joonistamisest. Esmatähtis on kaardistada omavalitsuse ülesanded ja funktsioonid, kokku leppida riigi ja omavalitsuste rollid, määrata ja eraldada ülesannete täitmiseks vajalik raha ning alles seejärel on mõtet paberile panna uute omavalitsuste võimalikud piirid“.

Hallemaa täiendas, et haldusreformi vajame tõesti kõik, kuid see peab olema sisuline. Ta rõhutas, et eraldada tuleb riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanded ja rahad.

„Seda nõudis juba aastaid tagasi ka Riigikohus,“ meenutas Hallemaa. „Tänaseni on see ülesanne valitsusel täitmata.“

Omavalitsused nõuavad maksutulusid riigilt tagasi

Hiljutisel Eesti omavalitsuste VII omavalitsusfoorumil Tallinnas nõudsid omavalitsused tagasi neilt ära võetud maksutulusid. Raporti esitas professor Sulev Mäeltsemees, kelle väitel on omavalitsustele vaja anda õigus kohalikke makse juurde kehtestada, mitte neid ära võtta. „Eestis ratifitseeritud Euroopa omavalitsusharta peab ka meil olema täitmiseks,“ rõhutas teadlane.

Tallinna linnapea Edgar Savisaar ütles foorumikõnes: „Inimesel on ja peab olema õigus omavalitsusele. Omavalitsusreform peab omavalitsusi tugevdama. Seni on riigis tegutsetud kahjuks teises suunas. Vabariigi Valitsus vilistab

Aspiriin – kas po

Ravimite kättesaadavuse parandamisest on rääkinud ja vaielnud ravimitootjate esindajad, ravimite hulgi- ja jaemüüjad ning lõpuks ka apteekrid ja poliitikud. Probleemi üks võimalikke lahendusi – ravimite müük kauplustes – on pikalt ja teravalt olnud ka meedia huviorbiidis.

PEETER LAASIK
haiglajuht,
Sotsiaalministeeriumi abiminister 2005–2007

Väideldes tuuakse esile erinevaid argumente (nii tõelisi kui ka pseudo-), minnakse emotsionaalseks ja solvutakse, kui selgub, et Ravimitootjate Liidu palgatud PR-firma on teinud tublit tööd ja saanud meedias oma kampaaniaga hästi pildile. Kuid – see ju peabki olema PR-firma töö tulemus!

Kogu selle PR-kõrgpilotaaži taustal tahan uuesti küsida: mis oli algne probleem, mida Ravimitootjate Liit pakkus ühiskonnale (PR-firma abiga) arutada? Inimeste jaoks kõlab selle probleemi sõnastus nii: ravimite halb kättesaadavus maapiirkondades.

Lahenduseks, mida Ravimitootjate Liit välja pakub, on ravimite müük poodides.

Ravimid maal

Kohe alguses peab rõhutama, et ravimite halb kättesaadavus on probleemiks ainult maal. Linnades päevasel ajal ravimite kättesaadavusega probleemi ei ole. Ainus mure siin on, et valveapteeke võiks olla rohkem. Kuid see on teine teema.

Ravimite kättesaadavuse parandamiseks maal on pakutud mitut lahendit. Tõsiasi on, et ühte ja imepärast lahendust ravimite kättesaadavuse parandamiseks EI OLE.

Samas, erinevaid ettepanekuid uurides, selgub, et need ei olegi omavahel konkureerivad, vaid üksteist täiendavad.

Kuidas nii? Alustame käsimüügiravimite müügist poodides. Kindlasti parandame sellega käsimüügiravimite kättesaadavust maal. Kes ei tahaks aspiriini osta kodulähedasest poest? Seega väga hea tulemus!

Kuid osa spetsialistide arvates on selle puuduseks võimalikud mürgistused käsimüügiravimite kasutamisel. Teisalt, ka praegu ostetakse käsimüügiravimeid vanematele/tuttavatele ja infoabi (kui seda vaja on) saadakse kasutajajuhendist.

Tõsiseks pooltargumendiks on see, et käsimüügiravimite müük poodides on lubatud paljudes arenenud riikides.

Retseptiravimite kättesaadavus

Kindlasti tekib eelneva lahenduse puhul probleeme retseptiravimite kättesaadavusega maal, sest käsimüügiravimite müük poes viib nii mõnegi maa-apteegi pankrotti. Kurb tõsiasi, kuid – kas valitsus peab eelkõige parandama ravimite kättesaadavust elanikele või muretsema eraettevõtja käekäigu üle? Seega on selge, et midagi peab ette võtma ka retseptiravimite kättesaadavuse suurendamiseks maapiirkondades.

Mida müüa? Mujal maailmas

skogu koolitab liidreid

Fotod: ALLA PODDUBNJAK

OMAVALITSUS-LIIDRITE KOOLITUS: KE omavalitsuskogu korraldas koos Viljandimaa KE piirkonnaga Viiratsi vallas Valma külamajas-infopunktis Viljandi- ja Tartumaa liidrite koolituspäeva. *Vasakul:* **Omavalitsuskogu esimees JÜRI RATAS ja Viljandi kauaaegne omavalitsustegelane HELMUT HALLEMAA.**

Euroopa nõuetele, Riigikohtu otsustele, Euroopa omavalitsushartale. Tallinn ei ole sugugi rõõmus muu Eesti hääbumist nähes."
Teatavasti tegi Savisaar VII omavalitsusfoorumil ettepaneku kutsuda veebruaris 2012 kokku Eesti omavalitsuste kongress. See toimuks Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu ja Omavalitsusfoorumi koostöös.

Koolituspäeval esinesid ettekannetega veel Riigikontrolli kohaliku omavalitsuse auditi osakonna peakontrolör, Tallinna Tehnikaülikooli sotsiaalteaduskonna dekaan professor Sulev Mäeltsemees, Põlva linnapea ja meediategelane Georg Pelisaar, Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees Kadri Simson ja Eesti Linnade Liidu tegevdirektor Jüri Võigemast.

Hallemaa märkis lõpetuseks, et Keskerakonna Viljandimaa piirkond on oma enam kui kuuesaja liikmega kahekümneaastase erakonna üks suuremaid. Piirkonna tegevuses on olulised tegijad seenioride kogu, naiskogu KENA, noortekogu. Töötab omavalitsuskogu, lähiajal kutsutakse ellu ettevõtjate kogu ja kodanikeühendustemittetulundusühenduste kogu.

odi, perearstile, apteeki või ... ?

Dr Peeter Laasik

on rida äraproovitud lahendusi. Šveitsis on maal asuvatel perearstikeskustel õigus müüa ravimiametis kinnitatud nimekirja alusel esmavajalikke retseptiravimeid. Eestis on sellist kogemust positiivselt kirjeldanud Pärnumaa perearst Madis Veskimägi.
Eesti Perearstide Selts on aga

Kas valitsus peab eelkõige parandama ravimite kättesaadavust elanikele või muretsema eraettevõtja käekäigu pärast?

toonud esile selle lahenduse negatiivseid momente. Kuid kuna niisugune lahendus on tehtud patsientide huvides ja toimub Ravimiameti poolt mõistlikult reguleerituna ja ainult keskustest kaugemal maapiirkondades sisuliselt erandkorras, siis – miks mitte? Miks mitte seda võimalust arutada?

Kolmas võimalus – ravimibuss. Eestis (ja ka mujal) on reaalsuseks maapiirkondades teenuste osutamine bussidega: kaubabuss, raamatubuss, koolibuss, pangabuss jne. Miks mitte ka ravimibuss?

Samuti on ilmselgelt tulevikulahenduseks ravimite müük internetis. Loomulikult riivab iga eelpoolnimetatud lahendus mõne huvigrupi huve ja loomulikult on igas lahenduses karisid teemal „Kurat peitub detailides". Valitsuse ülesanne ongi seaduste loomisel arvestada võimalike karidega ja riskid maandada.

Samas, kõik minu esitatud lahendused juba toimivad mõnes riigis. Jalgratast ei ole vaja leiutada. Äkki õpiks nende riikide kogemustest? Võib-olla meie teeksime mõne lahenduse veel paremini juba homme ära?

Uusi lahendusi valitsuselt pole

Kahjuks ei ole valitsus viimase nelja aasta jooksul ravimite kättesaadavuseks mingi uue lahendusega välja tulnud. Aeg-ajalt on meedias arutletud kõigi eespoolnimetatud võimaluste üle, ja sinna on asi jäänudki.
Kui vaadata minu reastatud lahendusi, siis riigipoolset lisarahastamist vajab ainult valveapteekide loomine.
Kõikide teiste lahenduste puhul võib piirduda ainult õigusruumi loomisega eraettevõtluse jaoks, samuti oleks vaja riigipoolset järelkontrolli.

Maakonniti on olukorrad erinevad. Võib-olla ühes maakonnas toimib üks lahendus, teises teine. Kuid kindlasti soovitan loetletud võimalusi rakendada AINULT MAAL! See tähendab, et need võimalused kehtiksid ainult hõreda asustusega piirkondades. Linnades ravimite kättesaadavusega probleemi ei ole, ja pole mingit mõtet seal uute regulatsioonide tõttu segadust tekitada.

Äripäev toetab astmelist tulumaksu

30. novembril avaldas ajaleht Äripäev John Hopkinsi Ülikooli (USA) professori Mitchell A. Orensteini maksundusteemalise kirjutise „Ühetaoline maksusüsteem: vaesus, väiksus, korruptsioon".

„Kui ühetaoline maks on halb mõte, siis miks nii paljud riigid seda kasutavad? Nende, peamiselt postkommunistlike Ida-Euroopa ja mikroriikide analüüs näitab, et sellel on kolm peamist põhjust.
Esiteks, mõned riigid on nii vaesed ja neil puudub kodumaine kapital, mistõttu on nad otsustanud maksumäärad kaotada, et meelitada välisinvestoreid.
Teised riigid on nii väikesed ja ebaefektiivsed, et nad ei suudaks makse koguda, kui süsteem oleks astmeline. Lõpuks, osa riike on nii korrumpeerunud, et nad peavad pakkuma rikastele suurt maksusoodustust, et need üldse makse maksaksid," edastab Äripäev.

USA professor lisab, et endised Ida-Euroopa kommunistlikud riigid, näiteks Bulgaaria, Tšehhi, Eesti, Läti, Leedu, Makedoonia, Rumeenia, Slovakkia ja Ukraina, mis kasutavad ühetaolist tulumaksu, tun-

Äripäev

nevad puudust investeerimiskapitalist. Kas EL-i lävel olles või vastliitununa võistlevad nad otseste välisinvesteerijate tähelepanu pärast, kellele ühetaoline maks annab selge signaali: olete teretulnud, me ei varasta teie raha ning te võite kasumi endale jätta.
Samuti mainib autor IMF-i seisukohta, et arenenud riikidele, kel on nii kapitali kui ka otseseid välisinvesteeringuid, on ühetaoline maks vähem atraktiivne. Nii polegi ükski arenenud riik, sealhulgas ka Hiina, ühetaolist tulumaksu rakendanud.

„Lõpuks, kui riigi avalikud institutsioonid on oligarhide võimuses, kes on harjunud riigilt karistamatult varastama, võib ühetaoline maks olla ainus viis, kuidas jõukaid panna makse maksma. Nii sai Venemaast 2001. aastal esimene suurriik, kes rakendas ühetaolist 13-protsendist tulumaksu; 2003. aastal läks sama teed Ukraina," kirjeldab professor Orenstein Äripäeva vahendusel.

(*Copyright: Project Syndicate, 2011)*

Meremõrtsuka ülestunnistus

Kõnekeeles on sõnal „meremõrtsukas“ sõimusõna kuulsus, *suli* või siis *ringihulkuja* on selle sõna lihtsalt pehmemad seletused.
Pärast Ants Metsla artikli läbilugemist 16. novembri Kesknädalas (pealkiri räägib Viisitamme ülestõusmisest) tundsin ennast aga vähemalt meremõrtsukana. Pärnu endise linnapea avalikkuse ees paljastamist nimetab autor mitmel korral peksmiseks, seda olid teinud nii noored kui ka vanad. Tunnistan üles, et olen kindlasti üks neist vanadest „peksjatest“. Samas ei kahetse ma sellist tegevust hetkekski. Seni ei olnud mind häirinud ka isiklik hing. Olin selle persooni kohta sõna võtnud alati täiesti teadlikult ja südametunnistuse käsul. Artikli autori arvates olin aga töölt kinga saanud ja naisega tülitsenud.
Vallandatud mind siiski ei olnud ja abikaasa pole kodust välja ka ajanud. Verelõhnast joovastumist samuti polnud, kuid nüüd, pärast Ants Metsla üllitist, tunnen ennast halvasti. Magada ei saa, kedagi kallistada ei julge, sest ilmselt on mul küljes verelõhn. Maha pesta seda kuidagi ei oska.

Autor ei teadnud tegelikkusest midagi

Kuna tunnen artikli autorit isiklikult, siis pöördusin tema poole ja julgesin talle esitada kolm küsimust.
Soovisin teada, et kuidas tema elukogenud inimesena suhtub lastele elatisraha maksmisest kõrvalehoidjatesse. Vastus oli selline, et need ei ole head ega korralikud inimesed.
Täpsustamisel aga tunnistas, et Viisitamme rippumisest võlgnike „edetabelis“ polnud ta teadlik. Polnud isegi lugenud ajalehtede „nupukesi“ selle kohta ega internetis võlgnikетabelit vaadanud.
Teiseks soovisin teada, et kas ta oli kursis Riigikontrolli auditiga, mille kohaselt Viisitamm Pärnu linna juhtides viis seda rahalise krahhi suunas ning et näiteks linna laenukoorem ja võlakohustused, mis seaduse järgi tohtisid olla kuni 60%, oli tegelikult võlakoormusena 82%.
Ants Metsla vastus oli sama – Riigikontrolli ülevaadet ta lugenud ei olnud ja uudiseid sellest samuti polnud kuulnud. Samas ärkas temas ühiskondlik kaitsja (sellised isikud oli nõuka-ajal töötajate esindajad kohtudes) ja aktiivse kodanikuna ta teatas, et ega Viisitamm üksinda linna ei juhtinud, kaasvastutajaid peab ka olema.
Kolmandas järjekorras küsisin autorilt soovitust hea pesupulbri kohta: kas ta oskab mulle pakkuda või koguni saata mulle sellist ainet käteküürimiseks – seda ikka süütu kannatanu vere mahaküürimiseks oma kätelt. Soovitust kahjuks ei saanud.

Ants Metsla artikkel on mitmetahuline: ajalooline, õiguslikus mõttes ründav ja süüdimõistev, usuline – saan aru, et Viisitamm on jumalapoeg, kes ristilt maha võetud ja nüüd meile kõigile õnnistust toob.
Ajaloolises osas olen temaga nõus 21. sajandi nimetamises. Kahjuks juhtus sellise Pärnu linnapea olemine linnatüüril just kaasajal. Mõeldamatu oleks selline linnapea normaalses riigis ja nõudliku poliitilise kultuuri juures.
Kahjuks ei saa ma aga omaks võtta süüd, et olen üks nendest, kes on ajakirjandust **ära ostnud** ja ära kasutanud **rahva poliitilist harimatust.** Kui mingi osa kaaskodanikest ongi vähese lugemusega, sest võibolla pole neil lihtsalt võimalust ajalehti-ajakirju lugeda või tellida, kui osa inimestest ongi poliitiliselt ükskõiksed ja piiratud, siis seda enam on iga kirjutaja kohus kirjutada tõtt ja mitte plätserdada ajalooliste nimede ja verelõhnaga ähvardamisega kenamaks mõne poliitiliseks paariaks muutunud tegelase olemust ja tegusid.
Kindlasti ei tohi kirjutajad ja muud rahvavalgustajad olla aga ise piiratud. Ilmselt oli Metsla teleris hääl maha keeratud, ja nii nägi ta uudistes vaid Pärnu endist linnapead kui ümaranäolist mehikest. Vaid tegelikkusest vähe teades saab väita, et kohtualune oli Viisitamm kahes astmes, et ta suuremat vastu ei pannud ja et ta alati oli malbe. Metsla võiks meenutada kasvõi Viisitamme esimesi intervjuusid läbiotsimiste järel.
Kuigi Viisitammel on teeneid mõne erakonnas võimule pürgija ees, seda esmaste esitajate näol, või siis aktiivse erakonnajuhi ründamise näol, ei ole ta hiljem saanud mingit toetust ja minu silmis on ta poliitiliselt lindprii.

Veidi tõsisemalt

Lehte saab pidada usaldusväärseks vaid siis, kui ta vastutab levitatava info ja arvamuste eest. Selleks peavad esmaselt olemas olema kirjutajad, kes on intellektuaalsed, mõistusega, teavet või teadmisi omavad. Kontroll peab olema nende sisemine kultuur ja vastutus. Ja kõige lihtsamalt saab öelda, et seda tuleb neilt nõuda lugejate ja äratrükkijate poolt.
Samas saab esitada veel ühe küsimuse: kuidas saab tõeks pidada ja veel ajalehe kaudu kuulutada seda, mida keegi lihtsalt arvab teadvat, kuid tegelikult ei tea. Samade kirjutajate kirjatükke saame tulevikus lihtsalt kõrvale jätta, kas seda teeb aga ka mõni ajaleht, on korralikkuse küsimus.
Tahaks mõista peatoimetajat, kes varem on avalikult ja pühalikult vandunud, et kaitseb Viisitamme viimse veretilgani. Aga isegi suurtel juhtidel on aeg enda ümber vaadata, kuulata Viisitamme esinemisi erakonna, juhtide ja rahaskandaalide suhtes. Kas seejärel saab ikka oma ausa nime panti panna? Mõni targem on muidugi valinud vaikimise tee. Lasknud oma reklaamiklipist Viisitamme etlemisi välja lõigata, teadlikult unustanud, et tema kandidatuuri esitasid Viisitamme jüngrid.

Veel mõned kibedad tõed Viisitammest

Omaette lahtikirjutamist vajab nähtusena tema eksistents Pärnus, selle perioodi loojad, toetajad ja jüngrid.
Sügavalt ebaõigelt reageeriti Eesti Ekspressis augustis ilmunud artiklile taastusravikeskuse „Sõprus“ raha andmisest nn huvireisiks Leedumaale. Vaid ilmsest tagasihoidlikkusest ei olnud ajakirjanik esitanud nende isikute täielikku nimekirja, kes selles reisis osalesid. Väärinud oleksid nad esitamist juba seetõttu, et eeluurimisel tabas neid mälukaotus – enam ei mäletatud reisi üksikasju, tasumist ja üritusi. Selles kriminaalasjas oli aga isegi nimekiri nende poliitilistest vaenlastest (just nimelt vaenlastest), mitte vastastest. Nimekirjas oli ka mõni keskerakondlane. Kuna Mart Viisitamme naine tasus ära prokuratuuri poolt määratud rahasumma, siis hakata eitama kuritegelikku sündmust on enam kui naljakas. Minu isiklik seisukoht on selline, et Viisitamm kihutas oma naist seaduserikkumisele.
Ajaleht võiks hoopis avaldada ülevaate neist, kes ihu ja hingega on Pärnu endist linnapead toetanud. See nimekiri oleks päris huvitav. Mõni Pärnu veteranpoliitik (nii nimetab ta ennast ise), kes eelarvestrateegia komisjoni esimehena oli valmis kinnitama, et 82% võlakoormust on tegelikult veerandi võrra vähem. Ühest erakonnast põlgusega välja heidetud Garri Suuk, praeguseks järjekordselt kohtu alla antud Pärnu kohalik „kangelane“, kes oli tema esindaja valimisnimekirja juures ja seejärel volikogu fraktsioonis.

Ants Metsla artikli ühe väite alusel võib oodata Viisitamme tagasitulekut ja tema vastaliste saatmist põrgusse. Ja isegi, kui sellest unistavad tema juurest jalga lasknud, kuid olemuselt reeturlikud hinged, ei saabu see aeg enam kunagi. Seda võiksid mõista nii mõnegi artikli autorid või selle avaldajad.

Koit Pikaro,
Pärnumaa–Tallinn

Toimetuselt: *A. Metsla kiri sai avaldatud esmajoones kui selgesõnaline hukkamõist Eestis levinud „poliittehnoloogiale“ – ohtra kriitikasaju alla sattunu mõistetakse kohtus küll õigeks, kuid „ühiskondlik karistamine“ käib ohjeldamatult edasi.*

Head sõbrad ja erakonnakaaslased,

Olete oodatud osalema
reedel, 9. detsembril kell 14.00
Võrumaal Lasva vallas Tsolgo rahvamajas
pärastlõunasel **kohvikukontserdil**

Esineb Voldemar Kuslap!
Kaetud kohvilaud! Pilet 5 eurot (saab tasuda kohapeal).
Buss Võru linnast väljub Kirikuplatsilt kell 13.30

Broneeri laud ja registreeri osavõtt
5. detsembriks tel. 50 26 632

Korraldajate nimel
Anneli Viitkin
Keskerakonna Võrumaa piirkonna aseesimees

Hea erakonnakaaslane!

Keskerakonna Võrumaa piirkonna

Võru linna osakonna jõulupidu pühapäeval, 18. detsembril

Võru 1. põhikooli saalis.

Osavõtutasu 5 €.
Palume osalemissoov vormistada
hiljemalt 15. detsembriks
KE Võru büroos.

Korraldustoimkond

Kohtumised Tartus

Esmaspäeval, 12. detsembril kl 16
võtab Keskerakonna Tartu büroos valijaid vastu linnavolinik
Urbo Vaarmann.

Kolmapäeval, 14. detsembril kl 14
arutleme Tartu linnaeelarve ja linnavarade teemal abilinnapea **Argo Annukiga** haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12).

Laupäeval, 17. detsembril kl 13
saavad sel aastal viimast korda kohvilauas kokku seeniorid.

Teisipäeval, 20. detsembril kl 14
kohtume haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12)
dr **Virgo Mihklisooga** – arutleme loodusravi teemadel. Kohapeal võimalik osta loodusravitooteid ja raamatuid loodusravist.

Telli KESKNÄDAL!

Loe, mis elus tegelikult toimub!

2012. aasta 12 kuuks KESKNÄDAL soodsalt: üks aastatellimus vaid 20 eurot (tavahind 27 eurot)

Kampaania 16. november – 31. detsember 2011, kehtib ainult aastatellimuse kohta.

Helista 617 77 17 või www.tellimine.ee või tellimine@expresspost.ee

Tee heategu! Märka enda kõrval inimest, kes huvitub rahva poliitikalehest ja telli KESKNÄDAL sõbrale, tuttavale, vanematele jõulukingituseks!

Tsentrismi saladused

Alljärgnev väike mõtterännak on katse mõista parem- ja vasakpoolsuse ning tsentrismi osa nüüdismaailmas.

RAIVO RAAVE
teoloog ja sotsiaalteadlane

Kui küsida inimestelt, millist poliitikat nad tahavad, siis enamik vastuseid taandub sellele, et parem poliitika on korrektsem ja tahetakse viisakamat poliitikat. Huvitav on asjaolu, et vasakpoolsetele heidetakse ette, et nad pole küllalt vasakpoolsed, ja parempoolsetele, et nad pole küllalt parempoolsed.

Poliitika, mis võiks enamikku rahuldada, ei saa olla muu kui tsentristlik, ehkki Eestis näib asi olevat teisiti. Parempoolsed saavad hääli seepärast, et inimene tahab ju olla „rikas ja ilus“, vasakpoolsed seepärast, et ka vaesed vajavad toetust.

Tõsiasjaks on kujunenud, et kuna praktiliselt on lakanud võitlus parem- ja vasakpoolsete vahel, siis uueks võitlustandriks on hoopis „antitsentri“ võitlus tsentrismiga. Tänapäeva poliitiline võitlus on poliitilise jaotuse horisontaalteljelt kandunud vertikaalteljele, kus tsentrismi vastas on parem- ja vasakäärmuste ühendunud „antikeskus“.

Ajalugu ja traditsioon

Poliitikute jagamine parem- ja vasakpoolseteks sai alguse Prantsuse Konvendi Asutava Kogu istungist 1789. aastal – saalis istusid paremal pool rojalistid (monarhia pooldajad) ja vasakul revolutsionäärid (radikaalsed demokraadid). Saali keskel olid mõõdukad, astmelise arengusuuna pooldajad ehk Voltaire´i jüngrid.

Saanud alguse sellest ajaloolisest sündmusest, levis niisugune mudel kiiresti ja kehtestus kogu Õhtumaal, sest eks rajane ju vastandpaaride tunnetus teadvuse sügavamale tasandile. Parem- ja vasakpoolsust on traditsioonis võetud kui teineteist täiendavaid ja dialektilises võitluses olevaid reaalsuse pooli, mis saavutavad kõrgema taseme sünteesis.

Parem- ja vasakpoolsuse sünteesis ehk siis „parim mõlemalt“ annab uue kvaliteedi tsentrismis. Seda on hästi tunnetanud ka briti politoloog Anthony Giddens, rääkides uustsentrismist kui „kolmandast teest“ sealpool parem- ja vasakpoolsust. See on nagu Nietzsche „sealpool head ja kurja“.

Siin on huvitav täheldada sedagi, et kuni XX sajandi lõpuni loeti progressiks liikumist paremalt vasakule, aga pärast sotsialismi kokkukukkumist vasakult paremale – liberaalsele turumajandusele.

Tsentrismi olemus

Kunagi Kominterni kongressil ütles V. I. Lenin, et bolševismile kõige ohtlikum on tsentrism. Ilmselt tundub tsentrism ohtlikuna ka tänastele „leninitele“, sest nad näevad ära, et on alasti.

Tegelikult on tsentrism loomulikum ilmavaade ja poolused on tsentri suhtes äärmused.

Kui võime öelda, et XXI sajandi parempoolse liberalismi subjektiks on indiviid ja vasakpoolse sotsiaaldemokraatia subjektiks sootsium (kooskond), siis tsentrismil peaks subjektiks olema keskklass, aga praktiliselt eksisteerib tsentristlik maailmavaade ka veel alles loodava ja loodetava keskklassi puhul või isegi ilma keskklassita.

See paradoks on seletatav sellega, et tsentrismi subjekt ei ole tegelikult päris samast kategooriast kui vasak- ja parempoolsete oma. Millest tekib keskklass? Eks ikka heast olemisest. Seega on tsentrismi subjekt sügavamal või kõrgemal kui pooluste oma, ja see on filosoofiliselt Olemine ise. Võiks ka öelda, et see on selline olemine, millele Heidegger andis nime *Dasein* ning mis on ülene subjekti ja objekti dualismist.

Pooluste võitlus

Ajaloos on parem- ja vasakpoolsed ikka olnud dialektilises võitluses, mis on XXI sajandiks jõudnud huvitava tulemuseni: nimelt kipuvad parem- ja vasakäärmus ühinema. Nagu näiteks natsionaalbolševismis. Enam ei saa praalida nagu vanasti Vene Riigiduumas: minust paremal on vaid sein... Pooluste vahel pole enam seina.

Endise horisontaalse joonelise mudeli asemel on tekkinud uus, Vana-Kreeka areopaagi meenutav ringikujuline poliitilise struktuuri mudel.

Parem- ja vasakpoolsed ei pöördu enam tasakaalustava keskuse poole, vaid moodustavad selle vastu nn. antikeskuse/antitsentri. See võib olla pooluste taktika, nagu on tänases Eestis suunatud Keskerakonna vastu, aga see võib olla ka veel vähe uuritud poliitilise ontoloogia (olemisõpetuse) seaduspärasus.

Kuna parem- ja vasakpoolsetel ei ole omavahel enam suuremat võidelda ning süntees tähendab nende identsuse kadumist, siis leitaksegi vaenlane teisel tasemel ehk tsentris ning luuakse selle vastu kui mitte füüsiline ja juriidiline, siis mentaalne antitsenter.

Nii kaldubki poliitilise võitluse kaalukauss poolustelt hoopis vertikaalteljele ja „antitsenter“ võtab tsentrit vastasjõuna. Eesmärk on likvideerida tsenter, et selle sünteesile vastu seistes teha omaenese tasandil kompromisse antitsentris.

Seepärast ei saa väga tõsiselt võtta nii parem- kui ka vasakpoolsete „häid soovitusi“: vahetage Keskerakonnas liider, ja me asume teiega koostööle. Sellisel kujul „koostöö“ osutub ikkagi katseks likvideerida tsenter ehk lagundada Keskerakond. Koostööd saab tsenter teha kahtlemata mõlema poolusega, neid tasakaalustades, aga mitte „antitsentriga“.

Tsentrismi ideoloogia

Nii parem- kui ka vasakpoolsuse peaprobleem on, et nad mõlemad on modernistlikud programmid, millel postmodernismis pole enam tähtsust, sest nende ideoloogia on „vana“. Poliitilises praktikas on neist saanud pigem majandusprogrammid. Tsentrismi aluseks on küll süntees parem- ja vasakpoolsusest, aga tsentrismi ideoloogia pole veel päris valmis – ta on arenemas, kujunemas.

Nagu juba öeldud, on loogiline, et tsentrismi subjektiks on Olemine ise. Olles rajatud olemisele, ei saa tsentrism olla näiteks ühe rahvuse keskne, vaid aktsepteerib eri rahvusi.

Viljandis koguneb KENA

Keskerakonna naiskogu KENA Viljandimaa piirkonna liikmed kogunevad aastakoosolekule neljapäeval, 8. detsembril kell 18.00 Viljandimaa KE piirkonna büroos.

Osalevad ja esinevad Riigikogu liige Inara Luigas, KENA president Heli Raevald ja Keskerakonna Viljandimaa piirkonna juht Helmut Hallemaa.

Toimuvad valimised.

PÕLVA annab teada!

TULE PEOLE!

**Hea erakonnakaaslane!
Põlvamaa piirkonna aastalõpupidu, mis on pühendatud ka Keskerakonna 20. juubelile, toimub laupäeval, 10. detsembril.**

**Osavõtutasu 30. novembrini 5 €, 1.–5. detsembrini 8 €.
Osalemissoovist palume teatada oma osakonna esimehele või referendile tel 5062376.**

Registreerimine koos osavõtutasuga palume vormistada hiljemalt 5. detsembriks.

KÕIK KESKMÕTTEKAASLASED, PEOLE!

TALLINNA TV
12. – 18. detsember

ESMASPÄEV, 12.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 Terve tervis*
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Euroopa tee*
10:45 Tallinn, olen kuulus! *
12:30 Multifilmid
13:00 MR 73 *
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:55 KAVA
18:00 Elu peeglis*
18:30 Korvpallistuudio
18:45 OTSE: Korvpall. BC Kalev/Cramo - Kaasani Unics
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Kas tohib?*
21:30 Tartu uudised*
22:00 Pealinnapilt
22:30 Tallinlase tarbeks*
23.00 Uhkus
00:45 KAVA
00:50 TÄNA*
01:20 Korvpallistuudio*
01:35 Korvpall*
03:35 Uhkus *
05:20 InfoTV

TEISIPÄEV, 13.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 Triangel*
10:00 Tartu uudised*
10:30 Pealinnapilt*
11:00 Korvpallistuudio*
11:15 Korvpall. BC *
15:00 Ülekanne riigikogust*
17:55 KAVA
18.00 Linna aed*
18:30 TeTeVeke
18:40 Jäljed*
19:10 Luubi all
19:30 Tallinna 9. visiooni-konverents «Uus elu mägedele»
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Helsinki - Tallinn
21:30 Spordisõbrad
22:00 Eela orus
00:05 KAVA
00:10 TÄNA*
00:40 Luubi all*
01:00 Tallinna 9. visiooni-konverents «Uus elu mägedele»
02:00 Helsinki - Tallinn*
02:30 Spordisõbrad*
03:00 Eela orus (USA, 2007)*
05:05 InfoTV

KOLMAPÄEV, 14.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:10 Luubi all*
09:30 Tallinna 9. visiooni-konverents «Uus elu mägedele»
10:30 Helsinki - Tallinn*
11:00 Spordisõbrad*
11:30 Mõistuse ja käega*
12.00 OTSE: LV pressikonverents
12:30 Eela orus*
14:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 LV pressikonverents*
18:30 TeTeVeke
19:00 Pealinna Pead
20:00 Kultuurimeeter
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Estica. Hobuveski
21:30 Elu peeglis
22:00 Suur Buck Howard
23:30 KAVA
23:35 TÄNA*
00:05 LV pressikonverents*
00:35 Pealinna Pead*
01:35 Kultuurimeeter*
02:05 Estica. Hobuveski*
02:35 Elu peeglis*
03:05 Suur Buck Howard*
04:35 InfoTV

NELJAPÄEV, 15.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 LV pressikonverents*
10.00 Pealinna Pead*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Estica. Hobuveski*
12:00 Elu peeglis*
12:30 Suur Buck Howard*
14:00 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Pealinnapilt*
18:30 TeTeVeke
19:00 Spordisõbrad*
19:30 REC
20:00 KodanikuTV. Südamelt ära
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Inimeste lood
21:30 Meistrite linn
22:00 Pühitsetud armastus
23:45 KAVA
23:50 TÄNA*
00:20 REC*
00:50 KodanikuTV. Südamelt ära*
01:20 Inimeste lood*
01:50 Meistrite linn*
02:20 Pühitsetud armastus *
04:05 InfoTV

REEDE, 16.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 REC*
10:00 KodanikuTV. Südamelt ära*
10:30 Inimeste lood*
11:00 Meistrite linn*
11:30 Etnos*
12:00 Terve tervis*
12:30 Pühitsetud armastus *
14:15 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 Helsinki - Tallinn*
18:30 Korvpallistuudio
18:45 OTSE: Korvpall. BC Kalev/Cramo - Riia VEF
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Tallinn, olen kuulus!
21:30 Ajaga sammu
22:00 Kultuurimeeter
22:30 Aarete saar
00:10 KAVA
00:15 TÄNA*
00:45 Korvpallistuudio*
01:00 Korvpall*
03:00 Kultuurimeeter*
03:30 Aarete saar (Prantsusmaa, 2007)*
05:10 InfoTV

LAUPÄEV, 17.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 Koos parima sõbraga
09:50 Ajaga sammu*
10:20 Kultuurimeeter*
10:50 Maatriks*
11:20 REC*
11:50 Luubi all*
12:10 Tallinn, olen kuulus! *
12:40 Korvpallistuudio*
12:55 Korvpall*
14:55 Aarete saar*
16:35 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:30 Estica. Hobuveski*
19:00 Kutseharidus Tallinnas
19:30 Tallinn liigub
20:00 Sini-valge lipu all
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 KodanikuTV. Südamelt ära*
21:20 Arktikalugu
22:45 Augustibluus 2011
00:15 KAVA
00:20 TÄNA*
00:40 Kutseharidus Tallinnas
01:10 Tallinn liigub*
01:40 Sini-valge lipu all*
02:10 Arktikalugu *
03:35 Augustibluus 2011*
05:05 InfoTV

PÜHAPÄEV, 18.12
08:55 KAVA
09:00 TeTeVeke
09:30 Aleksei Turovski lood
10:00 Kultuurimeeter*
10:30 Terve tervis
11:00 Linna aed
11:30 Tallinlase tarbeks
12:00 Suured helid
14:05 Tallinn liigub*
14:35 Koos parima sõbraga*
14:55 Arktikalugu*
16:20 InfoTV
17:55 KAVA
18:00 TeTeVeke
18:15 TNTV
18:45 Tallinn, olen kuulus!
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee
21:05 Terve tervis*
21:35 Amazing Grace
23:35 KAVA
23:40 TÄNA*
00:00 Tallinn, olen kuulus! *
01:45 Amazing Grace *
03:45 InfoTV

Nädala juubilar MADAME TUSSAUD 250

On ime, et nii väljapaistvalt töökast ja ettevõtlikust naisest pole vändatud ühtegi mängufilmi. Sedavõrd huvitav ja seiklusterohke oli ta pikk elu, mis algas 1761. aasta detsembri alguses Strasbourg'is. Sünnikuupäeva suhtes päris üksmeeles täna veel ei olda. Ega siis muidu poleks juhtunud, et isegi Madame Tussaud' kuulsa Londoni muuseumi koduleheküljelt ei leia täpset daatumit.
Lapsele pandi nimeks Marie. Isa Joseph Grosholtz hukkus kaks kuud enne tütre sündi Seitsmeaastases sõjas. Leseks jäänud Anna Marie Walder-Grosholtz kolis Berni, sai Šveitsi kodakondseks ning asus tööle kuulsa doktor Phillippe Curtiuse teenijana.

Arstihärra harrastas aktiivselt vahakujude vormimist. Ta kasutas neid anatoomiliste uuringute selgitamisel. Väike Marie kutsus majaperemeest onuks ja hakkas peagi ka ise vahakujude vormimist õppima. Curtiuse kuulsus kasvas ning Prantsuse õukonnast tulnud ettepanekul kolis perekond koos teenijatega Pariisi. 1770. aastal avas härra Curtius oma esimese vahakujude kabineti, kus hakkas eksponeerima ka elavate inimeste vahakujusid. Kuuldavasti olnud neist esimese modelliks kuningas Louis XV tuntud armuke Madame du Barry, kelle vahakuju ehib tänagi kuulsa muuseumi väljapanekuid.
Ekspositsioon sai kiiresti kuulsaks ja kolis peagi kuninglikku paleesse. Marie Grosholtzi esimese vahakuju modelliks olnud aastal 1778 ei keegi muu kui Jean-Jacques Rousseau.
Pärast Phillippe Curtiuse surma päris Marie Grosholtz kogu tollal juba kahel aadressil paikneva rikkaliku kollektsiooni ning asus seda innukalt täiendama. Tema käte all said vahakujudeks nii Voltaire ja George III kui ka Benjamin Franklin.
Enne Suurt Prantsuse Revolutsiooni elas Marie Grosholtz mõne aasta koguni Versailles' palees, kus aitas salapäraseid kultusvotiive meisterdada Louis XVI õele Elisabethile. Teda hinnati õukonnas kõrgelt. Sageli kohtus ja vestles osav vahakujumeister koguni kuninga endaga. Suur revolutsioon haaras oma keerisesse ka Marie Grosholtzi. Kaks päeva enne Bastille' ründamist kanti Pariisi tänavail protestimarsil rahandusminister Jacques Neckeri ja revolutsiooni üsna avalikult toetanud Orleans'i hertsogi Louis Philippe Josephi vahapäid, mille oli meisterdanud maestro Curtius.
Revolutsiooni eelõhtul tutvus Marie Grosholtz Napoleoni ja Robespierre'iga ning kirjutas sellest hiljem oma menukas mälestusteraamatus.
Terroriaastail vahakujumeister vangistati, teda taheti koguni giljotineerida ning ta pea aeti paljaks. Ometi õnnestus halvimat vältida ning osav modelleerija asus hoopis hukatud inimestelt vahast surimaske võtma. Teiste hulgas olid nii kukutatud kuningas Louis XVI ja kuninganna Marie Antoinette kui ka revolutsionäärid Marat ja Robespierre.

(*vasakul*) **TEMA ISE: Madame Tussaud' kuulus autoportree.**

(*paremal*) **SCHWARZENEGGER ja EESMAA: Suurmees Arnold ja väikemees Allan.**

1795. aastal läks Marie Grosholtz mehele ning sai perekonnanimeks Tussaud. Perre sündis kaks last, Joseph ja Francois. 1802. aastal alustas Madame Tussaud oma karjääri Londonis, kuhu kolis koos tollal nelja-aastase Josephiga.
Tuntud seikleja ja alternatiivkunstide harrastaja Paul Philidor pakkus oma teatris *Lyceum* kohta vahakujudele, võttes poole piletitulust armutult endale. Ometi andis see Madame Tussaud'le võimaluse, mille tarmukas naine oskuslikult ära kasutas.

Napoleoni sõdade aastail polnud Marie Tussaud'l võimalik Prantsusmaale naasta. Ta sõitis läbi kogu Inglismaa ja Iirimaa, tutvustades oma eripärast kollektsiooni. Selleks ajaks oli ema juurde kolinud ka Francois. 1835. a. avati Londonis Bakeri tänavas Madame Tussaud' esimene vahakujude kabinet, millest ühe osa moodustas õudustekamber. Kolm aastat hiljem ilmus ta esimene mälestusteraamat. Kollektsiooni täiendati Horatio Nelsoni ja Walter Scotti vahakujuga. 1842. aastal valmis Madame Tussaud' kuulus vahast autoportree, mis võtab tänagi muuseumikülastajaid esimesena vastu.
Legendaarne vahakujumaestra suri rahulikult, unest ärkamata 88 aasta vanuses 16. aprillil 1850.
75 aastat hiljem hävis tulekahjus osa tollal juba 400 vahakujust koosnenud kollektsioonist. Kahjuks kaotati mõned vahakujud ka natside pommituste läbi. Tänaseks on suurem osa neist taastatud või uutega asendatud. Praegu võib Madame Tussaud' vahakujudega lisaks Londonile tutvuda ka Amsterdamis, Bangkokis, Berliinis, Hongkongis, Shanghais, New Yorgis, Washingtonis, Hollywoodis, Viinis jm. Muuseumi ja selle filiaalide kõik õigused kuuluvad firmale *Merlin Entertainments Group*.

Nagu fotolt näha, käis ka minu pere aastate eest Madame Tussaud' kuulsas muuseumis. Otsisin esimeste seas üles mulle eriti kallid vahakujud Liverpoole'i legendaarsest nelikust, kes muutis meie maailma niisama jõuliselt kui Madame Tussaud eelmiste sajandite suurkujude jäädvustamisega ajal, mil inimkonnast suurem osa fotograafiast unistadagi ei osanud.

Muide, ansambli „*The Beatles*" ühe parima plaadi „*Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*" kaanepildil on hulganisti kujutatud Madame Tussaud' vahakujusid. Mu naise huvid seostusid veidi vanema väärtmuusikaga, poeg aga suunas meid loomulikult oma lemmikvägilaste juurde.
Muuseum pakub absoluutselt igaühele midagi, kes äravahetamiseni meenutab kedagi, kes tõesti on olnud.
Jääb ehk mõni aasta veel oodata, mil Madame Tussaud' ekspositsiooni arvatakse ka mõni eestlane. Kandidaatidest poleks minu arvates puudu, kuid neil tuleb võistelda enamasti popkultuuri maailmatippudega, mis on teadagi raske. Selles aga pole kübetki Madame Tussaud' süüd. Ühena viimastest seati muuseumis üles menuka filmistaari Kate Winsleti vahakuju.

Muuseum kasutab ohtrasti uusimaid tehnoloogiaid. 4D formaadis saab tutvuda viimaste superkangelaste ja nende kehastajatega, olgu Johnny Depp või Hugh Hackman. Kuulus muuseum ei kavatse ajale jalgu jääda. Pigem ikka meelde.

Enn Eesmaa

Mart Ummelase meediakommentaar

10 aastat tagasi

5

Vt eelmised Eesti Raadio eetris kõlanud meenutuskommentaarid on avaldatud 21. septembri, 26. oktoobri, 2. ja 30. novembri Kesknädalas.

12. november 2001

Möödunud nädala „Kahvli" saates arutlesid saatejuhid Kiur Aarma ja Hannes Võrno pikalt selle üle, kes oli ikka too salapärane *sir* Fitzroy Maclean, keda ühiselt meenutasid Tema Kuninglik Kõrgus prints Charles ja Eesti ekspresident Lennart Meri oma teisipäevasel kohtumisel Tallinnas. Kuulasin ja ootasin, kas saatejuhid suutsid välja selgitada, kellega siis oli tegemist ja miks see nimi neile nii naljakas tundus. Nojah, ei seletanud neile Briti saatkond ega ka Enn Soosaar, kellega tegemist. Noh, ja mis siis! Nali jäi nõnda õhku rippuma.

Avasin interneti ja toksisin praegu vaieldamatult efektiivseima otsingumootori *Google* aknasse nime *Fitzroy Maclean* ja sain hetkega vastuseks sadu andmeid selle kuulsa isiku kohta. Tegu oli Briti legendaarse peaministri Winston Churchilli ühe lähima sõbra ja kolleegiga, tema isikliku sõjaaegse esindajaga marssal Tito juures Jugoslaavias, sõjajärgse valitsuse liikme ning kõrgelt hinnatud teose „*Eastern Approaches*" autoriga. Selles raamatus käsitles Maclean asjatundlikult Ida-Euroopa problemaatikat ning seda peetakse üheks asjatundlikemaks teoseks sellest vallast. 1995. aastal surnud šoti suurima sugupõsa Macleanide esindajana on ta oluliselt mõjutanud ka kirjanik Ian Flemingi ehk James-Bondi teoste autori loomingut. Ka mina ei tea, millal president Meri temaga isiklikult tutvus, aga sellegipoolest ei ole midagi imestada selle üle, et see isik võiks kuidagi ühendada Lennart Merd ja Briti troonipärijat.

Teine huvitav tähelepanek on mul õhtusöögilt restoranis „Troika" nädalavahetusel Tallinnaga tutvunud Helsingi ajakirjanikeühenduse esindusega. Istusin kõrvuti Soome suurima ajalehe *Helsingin Sanomat* usaldusisiku, toimetaja Pekka Aaltoneniga, kes juhib seda 1800-liikmelist, ja sellega Soome ajakirjanike üht esinduslikumat ühendust. Rääkisime palju argiasjadest nagu ka kuulsatest Eesti seentest, millele mina eestikeelset nime ei teadnud, ja Vene köögist, kui ta mulle korraga tunnistas: „Tead, ega me seal Helsingis õieti midagi Eestist ei tea. Oma maa ja elu probleemid ei jäta selleks lihtsalt aega ja pole ka vajadust. Pealegi ei juhtu teil siin midagi erilist."

Olgu lisatud, et Soome suurim leht võib lõpetada aastavahetusel oma siinse korrespondendi tegevuse, püsivat korrespondendipunkti pole enam ka *Yleisradio*l, kevadel jätab Tallinna ka maailma suurim uudisteagentuur *Reuters*. Eestis toimuv ja Eesti reaalne tähendus maailmale viiakse taas omavahel kooskõlla. Ent eks seda ole me ka ju ise tahtnud.
Viimastel päevadel on aga Eestis taas elavnenud mõttevahetus selle üle, kuidas teha meie riiki maailmas tuntuks. Niisiis, mõneti vastupidine protsess sellele, mida oleme viimased kümmekond aastat ise kogenud, kui pääsesime maailma ajakirjanduse esikülgedele Nõukogude impeeriumi lõhkujate ja väikeste ning tublide uuendajatena. Paraku, seda meilt enam ei eeldata, vaid muutumist normaalseks läänelikuks, tsiviliseeritud, tasakaalustatud riigiks. Just see ootus on minu meelest kõige teravamas vastuolus katsega ühe megaprojektiga tuua Eesti maailma ja eelkõige Euroopa teadvusse. Panna lõhkema n-ö pomm, mis sunniks miljoneid taas meie poole kiikama. Arvan, et see oleks ehk

Ummelas

suure rahaga võimalikki, kuid kindlasti mitte mõistlik tegu.
Kahtlemata vajab riik mainekujundust, kuid ta vajab seda pidevalt, igapäevaselt, lähtudes olukorrast reaalajas, mitte aga illusioonidel, kimääridel või afääridel põhinevat pöördelist mainekujundust. Ma ei tea ühtki riiki, kui ehk USA välja arvatud, millel oleks n-ö totaalne maine, igaks elujuhtumiks ja igaks otstarbeks võtta. USA puhulgi on see vaid tingitud tohutu kapitalihulga kontsentratsioonist sinna.

Võtame aga teise suurriigi – Jaapani. Milline on tema maine? Igal juhul mitte enam totaalne ega ka totaalselt positiivne. Me kõik teame, kui kohutavalt kallis on elada või turistina viibida Jaapanis, kui võõrad ja arusaamatud on meie omadega võrreldes sealsed kombed. Võibolla ma eksin, kuid siis eksivad miljonid, kes samuti arvavad. Ma ei ole miskipärast tähele pannud, et väga rikkad jaapanlased oleksid mahutanud miljardeid sellesse, et seda mainet oluliselt kõigutada. Vaevalt, sest see oleks ju ilmne bluffimine. Nad lepivad sellega, mis neil on, ja nad austavad seda niisugusena, nagu ta on. Ent nad ei üritagi sinna meelitada massiturismi teiselt poolt maakera. Ent samal ajal toimib nende bränd väga hästi riigis endas, oma elanike jaoks.
Sedasama tahaksin soovitada Eesti mainekujundajaile. Loobuge algusest peale soovist ühe lööklause või pildiga saavutada mingit pööret Eesti teadvustamises või hoiakus selle väga-väga väikese ja maailma mastaabis üsna tähtsusetu riigi suhtes kusagil kaugel. Ärgem kulutagem taas sadu miljoneid, et kuulda inglastelt – kes teadagi on maailma üks enesekeksemaid rahvaid – enam-vähem neidsamu soovitusi, mida tegelikult isegi teame. Suunakem oma vähesed varad neisse sektoreisse, kus juba praegu meil on edu: spetsiifilistesse turismivaldkondadesse, perspektiivseisse investeerimisprojektidesse, minugipoolest või Tallinna linna sellisel tasemel väljaehitamisse, et seda esitledes ei pea pidevalt välismaalase ees silmi maha lööma. See tõstab Eesti riigi mainet ka omainimeste silmis, ja see on märksa tähtsam kui mingi lööv reklaamlause.

Väike, aga tubli; kiirelt arenev ja vabameelne; jne, need on kujundid ja sõnad, mis võivad olla kasuks näiteks transiidiärimeestele või IT-sektorile, kuid 99% maailma inimestest on oma hoiakult konservatiivsed, oma rahvuse, oma kodu ja selle kivinenud tõekspidamistele ustavad. Neile pole mõtet müüa tormilisi muudatusi ega kiireid pöördeid, vaid normaalsust, tasakaalukust, turvalisust. Ent enne, kui seda müüma asuda, peaksime ka ise muutuma selliseks, ka ise uskume sellesse. Vähemasti lähimate naaberriikide ajakirjanduse meelest oleme õnneks juba sinnapoole teel. Toetugemgi siis pigem sellisele alalhoidlikule hoiakule, et mitte ennast järjekordsete avantüüridega maailma silmis naeruväärseks teha. Sest minu meelest on meil pigem oht kuulsaks saada kentsaka ja kuluka riigimärgi leiutamise protsessiga kui märgi endaga. Ehk siis kümneid miljoneid maksnud järjekordse absurdimaigulise õõtsuva „porgandiväljaga" majakatusel, mis tekitab arukais inimestes vaid õlakehitust.